

Quickscan flora en fauna

Dommelerdijk 18 te Dalfsen

14 september 2023

COLOFON

Door	LabelTIEN Bosrandweg 1a 7722 KB Dalfsen
Telefoonnummer	06 - 55 57 22 33
Project	72.23.02
Documentnummer	01
Auteur	ing. [REDACTED]
Veldinventarisatie	ing. [REDACTED]
Datum	23 september 2023
Status	Concept

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. LabelTIEN accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door LabelTIEN uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Methodiek	4
1.2.1. Wat is een quickscan	4
1.2.2. Methodiek	4
2. Wet- en regelgeving	5
3. Gebiedsomschrijving	6
3.1. Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	6
3.2. Projectvoornemen	7
4. Gebiedsbescherming	10
4.1. Natuurnetwerk Nederland	10
4.2. Natura 2000 gebieden	11
4.3. Weidevogelgebied	12
4.4. Lokaal	12
5. Beschermd flora en fauna	13
5.1. Vaatplanten	13
5.2. Grondgebonden zoogdieren	14
5.3. Vleermuizen	16
5.4. Vogels	17
5.5. Vissen, reptielen en amfibieën	18
6. Conclusies en aanbevelingen	19
6.1. Bevindingen	19
6.2. Conclusies en aanbevelingen	20
7. Geldigheid	22
8. Bronvermelding	23
Bijlage 1	24

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding en doelstelling

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan, amovatie van diverse bijgebouwen, uitvoerbaar is. In dit kader dient een quickscan flora en fauna uitgevoerd te worden op het perceel aan Dommelerdijk 18 te Dalfsen

1.2. Methodiek

Om optimaal om te gaan met het zorgvuldigheidsprincipe uit de Wet natuurbescherming hebben de eigenaren van het perceel besloten om een onderzoek te laten verrichten, alvorens de werkzaamheden uit te voeren. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quickscan van beschermde natuurwaarden in- en rond het plangebied. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving en -beleid.

1.2.1. Wat is een quickscan

De quickscan flora en fauna is een oriënterend onderzoek. Hierin wordt de geplande ontwikkeling getoetst aan de natuurwetgeving. Door middel van een veldbezoek en bureauonderzoek wordt beoordeeld welke natuurwaarden verwacht worden in het plangebied en wordt gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of de plannen mogelijk een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde Natuurmonumenten. Indien beschermde soorten voorkomen, kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd dient te worden onderzocht of er gebruik kan worden gemaakt van gedragscodes en worden mogelijkheden tot ontheffing verkent. Een quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft, kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2.2. Uitvoer onderzoek

Op 30 augustus is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijk aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten en de indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Er is gebruik gemaakt van een zaklamp, verrekijker en fotocamera. De weersomstandigheden waren helder, 28°C. Tijdens het onderzoek waar dit rapport is voortgekomen is niet alleen gelet op flora en fauna binnen de contouren van het plangebied, maar ook op beschermde flora en fauna in de nabije omgeving. Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen in het plangebied.

2. WET- EN REGELGEVING

De Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren (voorheen Flora- en faunawet) (naast de bescherming van gebieden). In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van ‘andere soorten’ diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Zie Bijlage 1 voor het Wettelijk kader van de soortbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten.

3. GEBIEDSOMSCHRIJVING

3.1. Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

Het plangebied maakt onderdeel uit van een jonge heide ontginningslandschap. Kenmerkend voor het jonge heide- en broekontginningslandschap waren oorspronkelijk de grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden. Deze waren functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap; hier werd geweid en werden de plaggen gestoken voor in de stal; in de stal bemeste plaggen dienden als structuurverbeteraar en bemesting voor de akkergronden op de essen. Ten opzichte van omliggend essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex. Erven liggen als blokken aan de weg geschakeld. Wegen zijn lanen met lange rechtstanden. Vaak zijn het 'inbreidings'landschappen met rommelige driehoekstructuren als resultaat. Als ontwikkelingen plaats vinden in de agrarische ontginningslandschappen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen.

De voormalige heidegronden zijn pas in de loop van de negentiende eeuw systematisch in cultuur gebracht. Dit heeft geleid tot een stevige rationale structuur en verkavelingsopzet, waar het plangebied onderdeel van is. Opvallend is de noord-zuidgerichtheid van de wegen, wat wordt versterkt door de aanwezige wegbeplanting. Het landschap is weids en open met fraaie vergezichten. De landbouw is de belangrijkste functie in het gebied. Het grondgebruik is voornamelijk grasland, maar verspreid komen ook percelen met bouwland voor.

Afbeelding 1. Ligging onderzoekslocatie in het landschap (onderzoekslocatie: rood) (bron: Pdok viewer)

3.2. Project voornemen

Met de rood voor rood regeling wil de initiatiefnemer meerdere landschapsontsierende schuren slopen, zodat een extra woning gebouwd kan worden op het erf. Ten behoeve van de ontwikkeling verdwijnt plaatselijk begroeiing in de vorm van kruidachtige gewassen.

De nieuwe inrichting van het perceel is op moment onbekend.

Afbeelding 2. De te slopen schuren.

Gebouw 1. Diverse geschakelde schuren aanpalend een te behouden schuur

Gebouw 2. Te amoveren schuur

Gebouw 3. Een mogelijk te amoveren schuur (op moment van schrijven is onbekend of deze schuur zal worden gesloopt)

Afbeelding 3. Te behouden schuur aanpalend de te amoveren schuur. Rechts te behouden woning

Afbeelding 4. Aanpalende schuur (amoveren)

Afbeelding 5. Geen isolatie aanpalende schuur met ontbrekende dakdelen

Afbeelding 6. Te amoveren aanpalende schuur (in gebruik om de auto binnen te zetten)

Afbeelding 7. Gevonden ei-restanten in aanpalende schuur

Afbeelding 8. Diverse openingen in de aanpalende schuur

Afbeelding 9. Te amoveren schuur met ontbrekende ramen in kozijn en losgetrokken riet waardoor openingen in het riet zijn ontstaan

Afbeelding 10. Randen zijn bekleed met pur (aangebracht voordat de huidige eigenaren het perceel kocht)

Afbeelding 11. In de nok een nest van een huiswaluw

Afbeelding 12. Minimaal twee invliegende huiswaluwen aangetroffen

Afbeelding 13. Mogelijk te amoveren schuur

Afbeelding 14. Houtsingel (buiten plangebied)

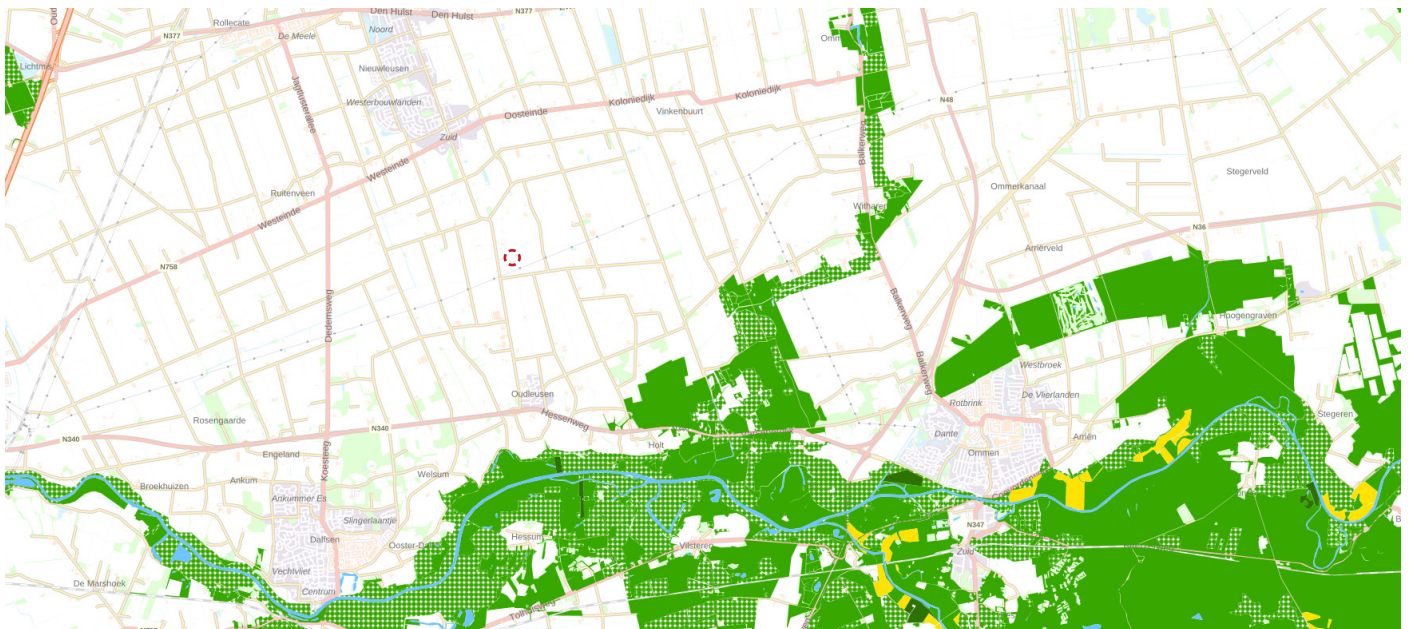
4. GEBIEDSBESCHERMING

4.1. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en de omliggende agrarische gebieden verbinden. Door de natuurgebieden samen te brengen wordt er voor een groot samenhangend netwerk gezorgd. Grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. De gebieden zijn gevarieerder en er kunnen meerdere planten en dieren leven, daarnaast wordt de verspreiding hierdoor makkelijker. Grenzend aan het NNN ligt de Zone ONW, de Zone ONW is globaal begrensd. Hier is het beleid gericht op het creëren van ruimte voor economische ontwikkelingen zoals de landbouw, recreatie en natuur gebonden woon- en werklocaties (bijvoorbeeld nieuwe landgoederen)

De planlocatie ligt binnen het NNN. Het beschermingsregime voor de NNN lijkt op dat voor Natura 2000-gebieden. Activiteiten en projecten die de wezenlijke waarden en kenmerken kunnen aantasten zijn niet toegestaan. Er wordt een uitzondering gemaakt als er geen redelijk alternatief is, er een dwingende reden van openbaar belang is en compensatie plaatsvindt.

De dichtbijzijnde gebieden behoren tot het deelgebied Vechtdal ten westen van Hardenberg. De delen in het gebied met bijzonder hoge natuurwaarden zijn aangewezen als concentratie gedempt dynamisch riviernatuur. Onderdeel hiervan zijn zowel natte natuur (zoals oude meanders, kolken en nat schraalland) als droge natuur (zoals oeverwallen en rivierduinen met stroomdalgrasland).

Afbeelding 15. Overzicht Natuurnetwerk Nederland ten opzichte van onderzoekslocatie (onderzoekslocatie: rood - NNN: groen - ONW: groen gestippeld) (bron: WKW - Vechtdal www.overijssel.maps.arcgis.com)

De bescherming van het NNN is juridisch vastgelegd in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente. Als de geschetste realisatie overeenkomt met de bestemming dan zijn er geen beperkingen. Nader onderzoek naar externe effecten is dan ook niet benodigd.

4.2. Natura-2000 gebieden

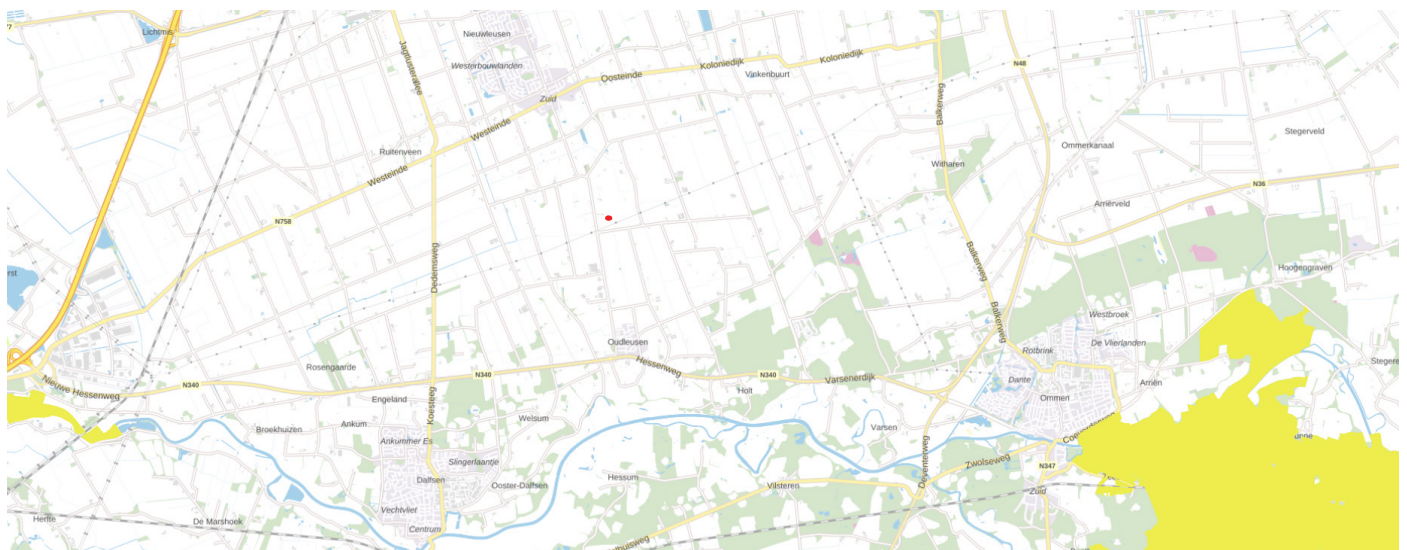
De Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze gebieden wordt de flora en fauna in combinatie met hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit in stand te houden of te verbeteren. Om te voorkomen dat de natuur in Europa zijn biodiversiteit verliest zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn opgericht. Deze richtlijnen bestaan uit twee delen, namelijk de soorten- en gebiedsbescherming.

Voorwaarden voor het uitvoeren van een project zijn onder andere:

- De natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast;
- In geval van een negatieve impact een alternatief of milderende maatregelen worden voorzien die de negatieve impact tenietdoen;
- Indien alsnog tot uitvoering wordt besloten om dwingende redenen van groot openbaar belang, alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Op een afstand van circa 9,2 km van het plangebied ligt het Natura 2000 gebied Vecht- en Beneden Reggegebied (69).

Op een ietwat grotere afstand, circa 9,5 km, ligt het Natura 2000 gebied Uiterwaarden, Zwarte water en Vecht (65). Voor werkzaamheden in- of nabij Natura 2000-gebieden moet een passende beoordeling worden uitgevoerd vóór elke ingreep die mogelijke invloed heeft op een Natura 2000-gebied.

Afbeelding 16. Overzicht Natura 2000 gebieden ten opzichte van onderzoekslocatie (bron: Pdok viewer)

Op 2 november 2022 is de wetwijziging die betrekking heeft op de partiële vrijstelling bouwen, slopen en aanleggen bijgesteld. De bouwvrijstelling voldoet niet aan het Europese beschermingsrecht. Hierdoor is de aanlegfase bij het bouwen en slopen van diverse bouwwerken niet direct vrijgesteld van vergunningsplicht voor wat betreft stikstof.

Effectenbeoordeling

In overleg met de gemeente Dalfsen dient u een AERIUS-berekening uit te voeren. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan, zonder salderen nul Mol/ha/jaar is, dan is er geen vergunningsplicht. Als er sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstof gevoelige natuur, dan moet er gekeken worden naar de mogelijkheden voor in- of extern salderen of een ADC-toets. De berekening moet worden voorgelegd aan bevoegd gezag. Deze zal besluiten welke vervolgstappen er voor de voorgenomen ontwikkeling benodigd zijn.

4.3. Weidevogelgebied

De weidevogelgebieden maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Dit bestaat uit terreinen die geen natuurbestemming hebben maar die vaak ruimtelijk vervlochten is met het Natuurnetwerk Nederland. Het gaat vooral om landbouwgrond, maar ook om terreinen voor verblijfs- en dagrecreatie, infrastructuur, woningen en bedrijven.

4.4. Lokaal

In de aanlegfase kunnen werkzaamheden met machines leiden tot een tijdelijke geluids- en optische verstoring. Dit kan leiden tot enige tijdelijke negatieve effecten op aanwezige fauna. De tijdelijke verstoring in de aanlegfase is van korte duur en zal naar alle verwachting niet leiden tot negatieve effecten, daar de soorten voldoende alternatieven hebben om te foerageren in de omgeving. Significante negatieve effecten zijn daarmee op voorhand uit te sluiten.

5. BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt medebepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen.

In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/ verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingsroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wnb optreden.

Daarnaast wordt er in dit hoofdstuk beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

5.1. Vaatplanten

Het perceel bestaat overwegend uit een monocultuur van ruderaal soorten zoals (Engels) raaigras en verhardingen. Her en der is het gras verruigd. Op het perceel staat achter de schuur een drietal elzen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling en de terreingesteldheid worden beschermde soorten niet verwacht, negatieve effecten zijn uitgesloten.

Bijzondere bomen Dalfsen

Gemeente Hengelo heeft een lijst opgesteld waarop bijzondere bomen staan vernoemd. Uit deze lijst is gebleken dat er geen beschermingswaardige bomen op de planlocatie en de directe omgeving aanwezig zijn.

Effectenbeoordeling

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermde plantensoorten ontbreken eveneens. In combinatie met het onderhoudsniveau van het erf en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

5.2. Grondgebonden zoogdieren

Onder grondgebonden zoogdieren worden hier bedoeld alle zoogdieren met uitzondering van vleermuizen.

Steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen. De steenmarter komt voor in een parklandschap, bosloze gebieden, steengroeven en gebouwen. Deze soort is een echte cultuurvolger en hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en grote steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang, hier zoekt de steenmarter zijn voedsel.

In de te slopen schuur nr. 1 (afbeelding 2) zijn diverse openingen aangetroffen die als toegang kunnen dienen voor de steenmarter. Bij inventarisatie zijn diverse sporen in de vorm van ei-restanten en afgebeten vleugels aangetroffen. De schuur maakt om onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter.

Egel

De egel leeft in bijna alle landschappen zoals tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. Egels zijn nachtactief. Overdag slapen ze in een moeilijk te vinden nest van bladeren, mos of ander materiaal dat zich vaak onder (braam)struiken of takkenbossen bevindt. Een groot deel van het jaar (november/december tot april/mei) zijn ze in winterslaap, waaruit ze af en toe wakker kunnen worden. Egels zijn altijd alleen op stap en vormen geen vaste paartjes. Ze hebben min of meer een vast 'leefgebied'.

Het complete perceel kent een vrij hoog onderhoudsniveau. Nisjes en hoeken waar blad en rommelhoekjes aanwezig zijn, zijn in potentie geschikt als vaste schuil-, rust- en/of voortplantingsplaats van de egel. Echter, dit soort hoekjes met blad en onderbegroeiing ontbreken binnen het plangebied, waardoor tijdelijke vernietiging van potentiële verblijfplaatsen zijn uitgesloten.

Kleine marterachtigen: bunzing, hermelijn, wezel

De bunzing en hermelijn komen voor in allerlei verschillende landschapstypen, de voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komen deze soorten voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor, daar kunnen ze tussen strobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen. Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap, maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland). Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hollen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

Buiten het plangebied staan enkele houtsingels. Deze zijn in potentie geschikt om te dienen als verblijfplaats en om te foerageren voor de kleine marterachtigen. De locatie van de te amoveren schuren en locatie van een nieuwe woning is echter ongeschikt om te verblijven of om te foerageren door de kleine marterachtigen.

Rode eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is.

De drie elzen staande aan de achterzijde van de te amoveren schuur waren ondanks hun bladbezetting vrij transparant. Hierdoor kan met zekerheid worden vastgesteld dat de eekhoorn de drie bomen niet gebruikt als nest- of verblijfplaats. Sporen, die duiden op aanwezigheid van de eekhoorn, zijn eveneens niet waargenomen.

Algemene soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten zoals huismuis, huisspitsmuis, haas, konijn, ree en mol komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied voor. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

- **Steenmarter:** De te amoveren schuur is potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de steenmarter. Met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling kunnen verblijfplaatsen en het essentieel leefgebied van deze soort verdwijnen. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid of afwezigheid van de steenmarter vast te stellen. Indien er sprake is van aanwezigheid en een negatief effect, dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Overijssel op basis van artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb.
- **Egel en kleine marterachtigen:** De houtsingel buiten het plangebied biedt een geschikt leefgebied voor de egel en de kleine marterachtigen. Het gehele perceel is echter niet geschikt voor de egel en de kleine marterachtigen. Doordat het plangebied geen negatieve impact heeft op de ruimtelijke ontwikkeling hoeft er geen mitigatieplan dan wel ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Overijssel.
- **Eekhoorn:** Er zijn geen nesten aangetroffen in het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van het leefgebied, echter sporen die duiden op aanwezigheid, zoals afgekloven dennenappels zijn niet waargenomen.
- **Algemene soorten:** Op de projectlocatie worden voornamelijk, algemene zoogdiersoorten verwacht. De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle planten en dieren geldt.

5.3. Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is de potentie onderzocht van het plangebied voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

Verblijfplaatsen

In de omgeving van Dalfsen komen diverse vleermuissoorten voor. De voorgenomen ingreep heeft betrekking op voor vleermuizen geschikte gebouwen en bomen. Soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en grootoorvleermuis kunnen in gebouwen voorkomen. Soorten als rosse vleermuis, grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis kunnen in bomen voorkomen.

Gebouwen

Op basis van de visuele inspectie is geconcludeerd dat er geen (potentiele) geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te amoveren aanpalende schuur nr. 1 (zie afbeelding 2). De schuur is grotendeels opgebouwd uit een enkel steensmuur en damwandprofielplaten met een golfplatendak zonder isolatie. Op diverse plekken zaten in het dak behoorlijke gaten, waardoor de schuur vrij toegankelijk is voor predatie en licht. Gebouwbewonende soorten zoals de grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn veelal gevoelig voor kunst- en strooilicht. Een ander deel van de schuur bestaat uit een spouwmuur met glaswol isolatie. Dit deel van de schuur is vrij donker, maar kent, buiten enkele open stootvoegen, geen openingen die geschikt zijn voor vleermuizen. Echter, de open stootvoegen bieden toegang tot de spouwmuur, maar door de aanwezigheid van glaswol, zijn potentiële verblijfplaatsen in deze schuur uitgesloten.

De schuur nr. 2 (zie afbeelding 2) staande achter de schuur bestaat uit een steensmuur met deels een golfplaten en een rieten dakbekleding. Op een enkele plek is het dak bekleed met enkele isolatieplaten. Invliegopeningen die toegang bieden tot het dak zijn dichtgezet door isolatieschuim (zie fotoreeks). Ook deze schuur is vrij toegankelijk voor predatie en licht door het deels uitbreken van dakbekleding en ontbreken van glas in de ramen, waardoor deze schuur niet geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Schuur nr. 3 bestaat uit een steensmuur met een golfplaten dak. Zowel de muren als het dak zijn niet geïsoleerd. In deze schuur zijn geen sporen aangetroffen in de vorm van restanten van afgebeten vliedervleugels en/of uitwerpselen. Vanwege de klimatologische omstandigheden is niet te verwachten dat vleermuizen de schuur gebruiken als verblijfplaatsen.

Bomen

De drietal bomen achter de schuur bevatten geen holtes, stamscheuren en/of loszittende schorsdelen. Het is dan ook niet te verwachten dat boombewonende soorten vleermuizen gebruik maken van deze bomen.

Foerageergebied

Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens- en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied.

Vlieg- en migratie routes

Vlieg- en migratie routes zijn veelal rechtlijnige elementen als bosranden, (water) wegen, bospaden en bomen rijen bij voorkeur in open gebied. Het betreffen rechtlijnige elementen waar vleermuizen in een rechtlijnige vlucht snel kunnen verplaatsen. Bij vliegroutes spreken we veelal over het verplaatsen van en na tijdelijke verblijfplaats naar foerageergebieden. Migratieroutes bestaan veelal uit grote elementen waarlangs wordt gemigreerd van zomer naar winter verblijfplaats en visa versa.

Licht

Met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Werk met vleermuisvriendelijke verlichting en maak de verlichting dynamisch. Te allen tijde moet de verlichting naar beneden gericht zijn om verstoring door middel van strooilicht te voorkomen.

Effectenbeoordeling

Op basis van het veldbezoek is de inschatting dat de vleermuizen geen gebruik maken van de te amoveren schuren. De schuren zijn vrij toegankelijk voor predatie, mede door de vele (grote) openingen, ontbreken van dakbekleding en de aanwezigheid van glaswol, maakt het dat de klimatologische omstandigheden in de schuren onstabiel zijn. Nader onderzoek is dan ook niet benodigd (Netwerk Groene Bureaus, 2021).

5.4. Vogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Tijdens het onderzoek zijn er geen horsten, roekenkolonie of geschikte (oude) kraaiennesten aangetroffen in het plangebied en nabije omgeving.

Steenuil

In ons land is hij van oudsher een bekende verschijning in vooral kleinschalig agrarisch cultuurlandschap. De steenuil schuwt de menselijke omgeving niet en broedt vaak op boerenerven, vooral als deze voldoende natuurlijke variatie bieden. Op het erf, rondom bomen en in de schuren zijn geen sporen in de vorm van krijtsporen en braakballen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van de steenuil op het erf.

Boeren- en huiswaluw

De boeren- en huiswaluw is een echte boerenlandvogel, een luchtacrobaat van het boeren erf. De nesten worden bij voorkeur gemaakt in boerenschuren, loodsen en dergelijke waar ze in en uit kunnen vliegen. De boeren- en huiswaluw broedt in open schuren en onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Het voedsel wordt gezocht in de lucht: het bestaat uit enorme hoeveelheden kleine vliegende insecten die in volle vlucht verzameld worden. Ook komt de boerenwaluw veel voor in de omgeving van water, waar de zwaluwen raketings overheen scheren om insecten te verzamelen. De huiswaluw bouwt van klei en zand een komvormig nest tegen rotswanden. Maar huizen van baksteen en beton voldoen ook prima en de huiswaluw is bij ons dan ook een echte cultuurvolger geworden. Huiszwaluwen eten enorme hoeveelheden muggen en andere vliegende insecten, die in volle vlucht worden gevangen.

Toegevoegde soorten provincie Overijssel jaarrond beschermde nestplaatsen

In aanvulling van de bestaande nationale lijst met jaarrond beschermde nestplaatsen van diverse soorten vogels heeft de provincie Overijssel hierop soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen toegevoegd. Uit deze lijst blijkt dat op de planlocatie

voor de soorten, zoals de bosuil, buizerd en ransuil een geschikt habitat aanwezig is. Echter, door het ontbreken van nestkasten, ekster- en kraaiennesten en in combinatie met de antropogene invloeden zijn jaarrond beschermde nestplaatsen van bovengenoemde soorten uitgesloten.

In de schuur nr. 2 (zie afbeelding 2) is in de nok van het dak een nest aangetroffen van de huiswaluw. De huiswaluw leeft vooral in open gebied, in de omgeving van allerlei typen gebouwen en bruggen, die voor de huiswaluw als alternatieve rotspartij kunnen dienen. De huiswaluw is een echte koloniebroeder en zeer honkvast.

Negatieve effecten op de huiswaluw zijn dan ook niet uitgesloten.

Toegevoegde soorten provincie Overijssel jaarrond beschermde leefgebied

Soorten die op deze lijst zijn geplaatst, is vanwege de slechte staat van instandhouding waarin ze verkeren. Daarnaast zijn er ook soorten die specifieke eisen stellen aan hun nestplaats en bijbehorend functioneel leefgebied, waardoor binnen de reikwijdte van de soort slechts beperkte alternatieve nestgelegenheden aanwezig zijn. Uit deze lijst blijkt dat op de planlocatie voor soorten als boomklever, groene specht en grote bonte specht een geschikt habitat aanwezig zijn. Doordat er reeds een tijdelijke woonunit staat en op deze locatie het nieuwe bouwblok is gesitueerd, zal er geen negatief effect optreden op jaarrond beschermde leefgebied.

Overige broedvogels

De omgeving van het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Het plangebied biedt mogelijkheden voor nestlocaties. Tijdens de inventarisatie zijn geen nesten, nestactiviteiten en/of nestrestanten aangetroffen.

Effectenbeoordeling

- **Huiswaluw.** Wat betreft de huiswaluw moet nader onderzoek op aanwezigheid van nestplaatsen worden uitgevoerd. Indien er sprake is van aanwezigheid en een negatief effect op bovengenoemde soort, dient men een ontheffing aan te vragen bij de provincie Overijssel op basis van artikel 3.1, lid 2 en lid 4, van de Wnb.
- **Algemene soorten.** De ruimtelijke ontwikkeling zal derhalve niet leiden tot verstoring, aantasting of vernieling van jaarrond beschermde rust- of voorplantingsplaatsen van vogels. Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren is niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen* moeten plaatsvinden.

*In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

5.5. Vissen, reptielen en amfibieën

Het ontbreekt aan een geschikt leefgebied voor zwaardere beschermde soorten (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) en dergelijke soorten komen dan ook met zekerheid niet voor op de planlocatie. Algemeen (kleine) soorten komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Herkomst is terug te voeren op de eventueel aanwezige vijverpartijen. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Overijssel.

Effectenbeoordeling

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied en doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Een ontheffing of nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Naar aanleiding van hoofdstuk 3.2 is het van belang om een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen. Om dit te bewerkstelligen, worden de uitgangspunten hieronder puntsgewijs benoemd:

- De te amoveren schuren zijn gecontroleerd op aanwezigheid van beschermde soorten, overige te behouden bouwwerken vallen dan ook buiten de opdracht;
- Alle bomen en takkenrillen blijven tijdens de ontwikkeling dan ook behouden;
- Mits noodzakelijk vinden de (kap)werkzaamheden na het broedseizoen plaats;
- Ten behoeve van de ontwikkeling verdwijnt plaatselijk begroeiing, maar dit blijft beperkt tot de kruidlaag;
- Er zal geen sprake zijn van of het slopen van bebouwing die geschikt zijn voor beschermde soorten;
- Er is geen sprake van toename van kunst en strooilicht tijdens en het na het uitvoer van de werkzaamheden.

Wijzigingen in de hierboven beschreven werkzaamheden of uitvoeringsplannen kunnen van invloed zijn op de beschermde soorten die in het gebied voorkomen en hun leefgebieden op grotere schaal. In dit geval kan het noodzakelijk zijn om advies in te winnen en de conclusies zoals beschreven in hoofdstuk 6.2 en 6.3 te wijzigen.

Als professionals is het onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd met inachtneming van de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van flora en fauna. Door een duidelijke afbakening van de werkzaamheden te maken en deze te borgen, kunnen we zorgdragen dat de voorgenomen ingreep geen negatieve gevolgen heeft voor de beschermde soorten en hun leefgebieden.

6.1 Overzicht van de bevindingen

Soortgroep	Aanwezigheid	Effecten	Aanbeveling
Flora - beschermde soorten	niet	geen	geen
Vleermuizen - verblijfplaatsen	niet	geen	geen
Vleermuizen - vlieg/foerageerroute	niet	geen	geen
Zoogdieren - gebouwbewonend	niet	geen	geen
Zoogdieren - grond-/boombewonend	ja	mogelijk	zie 6.2.
Zoogdieren - vrijgestelde soorten	mogelijk	beperkt	zorgplicht
Vogels - jaarrond beschermde nesten	niet	geen	geen
Vogels - algemene broedvogels	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Vogels - toegevoegde soort Overijssel	ja	mogelijk	zie 6.2.
Amfibieën/vissen - beschermd	niet	geen	geen
Amfibieën/vissen - vrijgesteld	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Reptielen/ongewervelden - vrijgesteld	mogelijk	mogelijk	zorgplicht
Reptielen/ongewervelden - beschermd	niet	geen	geen

6.2. Conclusies en aanbevelingen

Gebiedsbescherming

- In overleg met gemeente Dalfsen dient u een AERIUS-berekening uit te voeren om te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling een negatief effect op Natura 2000 gebieden plaatsvinden. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan nul Mol/ha/jaar is, kan een vergunning worden verleend.
- Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuur Netwerk Nederland. Als de geschetste realisatie overeenkomt met de bestemming dan zijn geen beperkingen. Nader onderzoek naar externe effecten is dan ook niet benodigd.

Flora

- Binnen het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermde plantensoorten ontbreken overeens. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

Fauna - zoogdieren

Steenmarter

- Het onderzoek naar de aanwezigheid van de steenmarter is maatwerk. Wij adviseren hierdoor de richtlijnen voor het onderzoek op kleine marterachtigen, zoals beschreven in de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (Provincie Noord-Brabant, 2017) aan te houden. Voor de steenmarter wordt een cameraval gebruikt. De cameraval moet in de periode maart tot en met augustus zes weken onverstord op een geschikte locatie aanwezig zijn. Voor onderzoek buiten deze periode moet de cameraval tenminste twaalf weken worden ingezet met een meervoud aan camera's. Het aantal camera's is afhankelijk van de grootte van de planlocatie (zoogdierenvereniging).

Kleine marterachtigen en egel

- De houtsingel buiten het plangebied biedt een geschikt leefgebied voor de egel en de kleine marterachtigen. Het gehele perceel is echter niet geschikt voor de egel en de kleine marterachtigen. Doordat het plangebied geen negatieve impact heeft op de ruimtelijke ontwikkeling hoeft er geen mitigatieplan dan wel ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Overijssel.

Rode eekhoorn

- Er zijn geen nesten aangetroffen in het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied wel onderdeel uit van het leefgebied, echter sporen die duiden op aanwezigheid, zoals afgekloven dennenappels zijn niet waargenomen. Nader onderzoek is dan ook niet benodigd.

Fauna - vogels

Algemene vogels

- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels in de omgeving van het plangebied te verwachten. Bezette nesten en/of nestactiviteiten mogen nooit vernield worden. Verstoring is alleen toegestaan wanneer deze geen invloed heeft op de overleving van ouders en jongen. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart-half juli, maar eerdere en latere broedgevallen komen voor;

Huiswaluw

- Wat betreft de huiswaluw moet nader onderzoek op aanwezigheid van nestplaatsen worden uitgevoerd in de vorm van twee onderzoeksrondes met een minimale tussenperiode van 14 dagen in de periode half mei tot eind augustus. Indien er sprake is van aanwezigheid en een negatief effect op bovengenoemde soort, dient men een ontheffing aan te vragen bij de provincie Overijssel op basis van artikel 3.1, lid 2 en lid 4, van de Wnb.

Fauna - vleermuizen

- De te amoveren schuren maken geen onderdeel uit van het netwerk aan verblijfplaatsen voor gebouw- en boombewonende soorten vleermuizen. Nader onderzoek is dan ook niet benodigd.
- Met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Gebruik uitsluitend amberkleurige verlichting en richt verlichting naar de grond.

Zorgplicht

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;
- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een inzake deskundige.
- Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan;
- Goedgekeurde gedragscode, ruimtelijke ontwikkeling van de vereniging Stadswerk kan worden toegepast tijdens de werkzaamheden. Hierin wordt beschreven hoe om te gaan met o.a. de algemene zorgplicht.

Extra:

Wij promoten natuur in stad en land. Zo is bij ruimtelijke ontwikkelingen vaak met relatief weinig moeite mogelijk om bijvoorbeeld huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen en andere dieren een plek te geven. Breng bijvoorbeeld nestvoorzieningen en andere verblijfplaatsen aan, pas inheemse beplanting toe, wees terughoudend met verlichting en bestrating en royaal met groen.

7. GELDIGHEID

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. LabelTIEN hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soorten-standaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

8. BRONVERMELDING

- BIJ12. (z.d.). Vergunning aanvragen of niet? Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/vergunning-aanvragen-of-niet/>
- Helversen, D. &. (2011). Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.
- KNMI. (z.d.). Weerstation. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/waarnemingen>
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). N2000 gebieden. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.natura2000.nl/gebieden>
- Netwerk Groene Bureaus. (2021, januari 1). Vleermuisprotocol 2021. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Overheid. (2021, Juli 1). Wet Natuurbescherming. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>
- Pdok. (z.d.). Online kaarten. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>
- Provincie Overijssel. (2017). Omgevingsvisie Overijssel 2017. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9923OmgevingsvisieOv01-va01>
- Provincie Overijssel. (2019). handreiking_soortenbescherming_definitief_juli_2019_web.pdf. Opgehaald van [handreiking_soortenbescherming_definitief_juli_2019_web.pdf](#)
- Provincie Overijssel. (2021, Februari). Brochure Soortenbescherming Overijssel. Opgehaald van https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjz4fUIZH3AhUQs6QKHbP-DqUQFnoECBAQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.overijssel.nl%2Fpublish%2Fpages%2F163396%2Fbrochure_soortenbescherming_in_overijssel_bunzing_egel_hermelijn_en_wezel_feb20
- Provincie Overijssel. (z.d.). Omgevingsvisie Overijssel 2017. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9923OmgevingsvisieOv01-va01>
- Raad van State. (2022, november 2). Bouwvrijstelling stikstof van tafel, maar geen algehele bouwstop. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.raadvanstate.nl/@133608/bouwvrijstelling-stikstof-van-tafel/>
- Rijksoverheid. (z.d.). Natuur Netwerk Nederland. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). Bunzing. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/bunzing>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). Hermelijn. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/hermelijn>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). Steenmarter. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). Wezel. Opgeroepen op 15 september 2023, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>

BIJLAGE 1

WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING – SOORTBESCHERMING

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van het onderdeel soortbescherming gegeven, wat relevant is voor onderliggende toetsing.

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1) en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:
- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten op genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de overige Europees beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2- 4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waar aan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor Vogelrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor Habitatrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de Andere soorten, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
2. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning.

Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

